

Berlinē skanēt sāk Alvja Hermana Klusuma skaņas

Aktieri Ģirts Krūmiņš (no kreisās), Gatis Gāga, **Liena Šmukste**, Andris Keiņš un Varis Piņķis «kollektīvā laimes sajūtā» tver Saimona un Garfunkļa dziesmas Jaunā Rīgas teātra un *Berliner Festspiele* projektā, kurš starptautiskajā teātrālajā aprītē figurē ar nosaukumu *The Sound of Silence* (Klusuma skaņas). Foto — Gints Mālderis

NORMUNDS NAUMANIS BERLINĒ

Jaunā Rīgas teātra un *Berliner Festspiele* projekts, kurš starptautiskajā teātrālajā aprītē figurē ar nosaukumu *The Sound of Silence*, jo tieši tā saucuku bērnu jeb hipiju paaudzes populāro bardu Pola Saimona un Ārta Garfunkļa dziesmu, kas sacerēta 1968.gadā un kas emocionāli inspirējusi izrādes veidotājus, paša režisora vārdiem, ir viņa pirmais «pasūtījuma darbs» — *Klusuma skaņas jeb Saimona un Garfunkļa koncerts Rīgā, 1968.gadā, kurš nekad nenotika* tapis pēc Berlīnē notiekošā starptautiskā sezonālā teātra festivāla *Spielzeit' Europa* (notiek jau trešo reizi, no oktobra līdz februārim) programmas mākslinieciskās direktores Brigites Firles iniciatīvas. Arī finansējums ir kolektīvs — izrādē, kuras aptuvenais budžets ir

120 tūkstoši eiro, ar 2/3 finansē *Berliner Festspiele*, 1/3 JRT.

Stāstā — «izrādē par mūsu vecāku jaunību, par laiku, kad viņi mūs iecerēja, kad mēs tikām ieņemti, kad mēs vēl bijām mūsu mammām vēderos» (A.Hermanis), piedalās četrpadsmit Jaunā Rīgas teātra aktieri, scenogrāfe un kostīmu māksliniece ir Monika Pormale, izmantotas Rīgas 60. gadu jeb «Kazas laiku» pazīstamo personāžu Māras Brašmanes fotogrāfijas un Andra Grinberga amatierfilmas fragmenti. Berlīnē tiks spēlētas septiņas *Klusuma skaņas* izrādes (divas preses pārstāvjiem, piecas — publikai; biļetes jau pilnībā izpārdotas).

Uz *Dienas* jautājumu, kādēļ festivālā *Spielzeit' Europa* Eiropas spēles jeb teātra laiks, kura devīze šogad ir no hipiju eklektiskā saukļa aizgūtais prasiņums *Paradīzi tūlīt! / Paradīse*

Now, kas atspoguļo pacifisma/anarhisma kustības ilūzijas par labāku nākotni jau šodien un kas kā zīme raksturo Rietumu pasaules vēlinos sešdesmitos,

Hermanis ir ļoti slavens, īsta zvaigzne, jūs pat iedomāties nevarat, kāda ažiotaža ap izrādē valda šeit

Brigīte Firle, *Spielzeit' Europa* mākslinieciskā direktore

kopš Ņujorkas *Living Theatre* sarīkoja grandiozo muzikāli māksliniecisko akciju *Summer of Love/Mīlas vasaru*, par vienu no centrālajiem programmas

notikuma veidotāju izvēlēts Alvis Hermanis — gados salīdzinoši jauns cilvēks no bijušās «dzelzs priekšvara» zemes, kurā hipiju kustība bija ieguvusi dubulta protesta un dubulta ilūziju formu (ne tikai pacifistiskajā *make love not war!* mīlējies, ne karo, bet arī Latvijas politiskajā kontekstā), Brigīte Firle telefonintervijā atbild: «Pirmkārt, Alvis Hermanis un viņa lieliskā trupa Eiropā ir slaveni, Hermanis ir ļoti slavens, īsta zvaigzne, jūs pat iedomāties nevarat, kāda ažiotaža ap izrādē valda šeit, Berlīnē. Mēs esam spiesti atteikties ietekmīgiem Eiropas teātra un masu mediju pārstāvjiem vietas un sūtīt viņus izrādē novembra beigās skatīties Rīgā (Latvijas pirmizrāde paredzēta 22.XI — N.N.). Otrkārt, kad pirms pāris gadiem strādājām kopā ar Alvi Frankfurtē, izkristalizējās doma — kā bū-

tu ar laika mašīnu pārcelties atpakaļ *Garās dzīves* personāžu jaunībā? Teātri tas ir iespējams, kaut arī it kā varoņu vecuma ziņā gluži ne viss saskan, taču tas nav būtiski, — Alvim dzima ideja sajūtu un emocionālā līmenī izpētīt tieši šo sešdesmito gadu fenomenu, viņam pašam nepiedzīvoto, bet arī Latvijā tik mitoloģisko, kas pasaulē iezīmējās ar Vudstoku, marihuānu, bītiem, brīvo mīlu, cerībām zemi padarīt par labāko vietu dzīvošanai... Alvis iedegās par Saimona un Garfunkļa mūziku, kas ir vienlaikus naīva, sirsnīga, smeldzīga. Dabiski atkrita arī vajadzība pēc vārdiem — tas ir stāsts bez dramaturģiska teksta, taču ar stingru dramaturģisko struktūru. Cik zinu, aktieri kopā ar režisoru pusgada mēģinājumu laikā atsiņājuši vismaz kādas divsimt etīdes...» ♦